

RAADSVOORSTEL:

2010-2011

Ons kenmerk: RO 11.2619869

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Evaluatie Gratis busweekend 2010 en voorstel 2011.

Groningen, - 6 JUN 2011

Aan de raad,

Inleiding.

Sinds 2003 vindt landelijk "De week van vooruitgang" plaats en vinden er activiteiten plaats waarbij op een positieve manier concrete oplossingen worden aangedragen om mobiliteit te verduurzamen. Kortom, de hele week is het groen licht voor lopen, fietsen en openbaar vervoer. Groningen doet vanaf 2005 mee aan deze week onder de titel: Groningen Goed op Weg. Doel is om mensen bewust te maken van hun eigen mobiliteitsgedrag en de consequenties die dit gedrag heeft voor het milieu, verkeersveiligheid, leefbaarheid en de bereikbaarheid zodat uiteindelijk vaker het openbaar vervoer wordt gebruikt. Eén van de alternatieven voor de auto is het openbaar vervoer.

Zowel in 2008, 2009 en 2010 is er in de geest van Groningen Goed op Weg onder meer een weekend georganiseerd waarin het busvervoer in de stad gratis werd aangeboden. De titel Groningen Goed op Weg is destijds losgelaten.

Gratis busweekend 2010.

Tijdens het Gratis busweekend werd het openbaar busvervoer gratis aangeboden. Het was de verwachting dat dit weekend veel positieve aandacht geeft en een bijdrage levert aan de bekendheid van het openbaar vervoer als alternatief voor de auto. Het doel is het gebruik van het openbaar vervoer te verhogen. Het uitgangspunt hierbij is dat inwoners van Stad en Ommeland zich ervan bewust worden dat duurzame mobiliteit beschikbaar is voor iedereen. Vooral mensen die een vervoerskeuze hebben, willen we door middel van dit weekend stimuleren het OV te kiezen. Bij een positieve ervaring met het OV is de verwachting dat deze groep vaker voor deze vorm van duurzame mobiliteit kiest.

Op 18 en 19 september 2010 vond het gratis busweekend plaats. Het was mogelijk gratis te reizen in de stad, in stads-, streek, P+R-lijnen en Q-liners. Daarbij heeft de raad in juli 2010 gevraagd wat het effect is in termen van meer reizigers. Momenteel zijn er nog geen exacte reizigerscijfers bekend over het jaar 2010. Wel is bekend dat het algemene beeld is dat er minder reizigers in 2010 zijn vervoerd dan in 2009 wat waarschijnlijk te maken heeft met een andere dienstregeling waarin op een aantal lijnen is bezuinigd. Overigens blijft het in het geval van exacte cijfers gissen in welke mate een eventuele toename van reizigers te danken is aan het Gratis busweekend. Andere

een grotere rol zoals economische omstandigheden, een veranderde dienstregeling en het weer.

Evaluatie.

Om het busweekend 2010 te evalueren zijn daarom twee enquêtes uitgevoerd:

1. enquête aan reizigers op het busstation;
2. enquête aan het stadspanel via internet.

De belangrijkste resultaten worden nu beschreven. Voor de volledige resultaten verwijzen wij u naar bijlage 1.

Ad 1. Enquête busstation.

Medewerkers van het OV-bureau hebben op zaterdag en zondag 18 en 19 september 2010 899 reizigers op het busstation Groningen geënquêteerd. De locatie busstation Groningen CS is gekozen omdat hier veel reizigers op- of overstappen (in-, uit- en overstap). Tussen 11:00 en 19:00 uur zijn de enquêtes afgenomen omdat er tijdens deze periode de meeste reizigers zijn.

De belangrijkste resultaten zijn:

- 52% van de ondervraagden was bekend met het Gratis busweekend;
- van de mensen die bekend was met weekend (52%) geeft 24% aan vaker met de bus te zullen gaan reizen (dus 12% van het totaal);
- van deze mensen ca. 10% het openbaar vervoer voor het werk te willen gebruiken.

Ad 2. Enquête stadspanel.

Het gemeentelijke bureau Onderzoek en Statistiek heeft de leden van haar stadspanel enkele vragen voorgelegd over het gratis busvervoer in dit weekend. Dit gebeurde in een vragenlijst gecombineerd met enkele andere vragen over duurzame ontwikkelingen. In totaal hebben 1875 leden van het stadspanel online enquête ingevuld.

De belangrijkste resultaten zijn als volgt:

- 12% van de geënquêteerden geeft aan met de bus te hebben gereisd in het weekend;
- 28% hiervan (dus 3% van het totaal) geeft aan vaker met de bus te zullen reizen;
- 75% van de mensen (dus 8% van het totaal) geeft aan ook met de bus te zijn gegaan als het niet gratis was geweest.

Uit de enquêtes blijkt dat met het Gratis busweekend het openbaar vervoer bekend wordt gemaakt bij een groep mensen. Het effect in termen van meer reizigers is naar alle waarschijnlijkheid klein. Een klein deel (ca. 12% van de geënquêteerden op het busstation, 3% in de enquête Stadspanel) geeft aan vaker met de bus te gaan reizen, of deze gedragsverandering daadwerkelijk plaats vindt is de vraag. Een nog kleiner deel geeft aan de bus vaker te gebruiken voor het woon-werkverkeer. De vraag van de raad wat het effect is in termen van meer reizigers is lastig te beantwoorden. Op basis van de enquêtes mag echter worden verwacht dat de kans op meer reizigers in het openbaar vervoer zeer gering is door het Gratis busweekend.

De uitkomsten van de evaluatie worden bevestigd door het OV-bureau. Het OV-bureau geeft aan weinig effect te verwachten in termen van meer reizigers; het bureau onderneemt ook geen acties die in dezelfde orde liggen als het Gratis busweekend. In de begroting van het OV-bureau zijn dergelijke acties daarom ook niet opgenomen.

Voorstel 2011.

Het uiteindelijke doel van het busweekend is het gebruik van het openbaar vervoer te verhogen. De vraag van de raad of door het busweekend meer mensen blijvend zullen reizen met de bus is lastig te beantwoorden omdat andere factoren een belangrijkere rol spelen zoals economische omstandigheden, een veranderde dienstregeling en het weer. De inschatting op basis van de enquêtes is echter dat het effect van meer reizigers door het Gratis busweekend nihil is.

In tijden van beperkte financiële middelen en in het kader van een herprioritering van middelen binnen het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer 2011-2014 achten wij het niet gewenst het Gratis busweekend voort te zetten. Binnen het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer stellen we voor de vrijvallende middelen ad € 45.000,- te bestemmen voor kleine verkeersmaatregelen 2011.

Advies.

Het advies is daarom het Gratis busweekend niet in 2011 door te zetten.

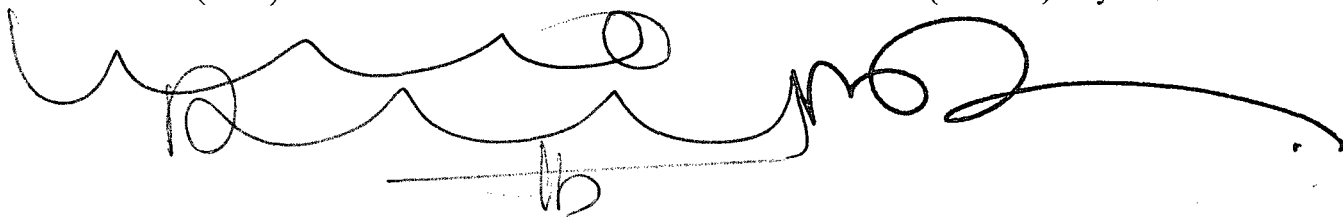
Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. kennis te nemen van de evaluatie van het Gratis busweekend 2010;
- II. het advies dit jaar geen Gratis busweekend te organiseren, vast te stellen;
- III. de hierdoor vrijvallende middelen ad € 45.000,- binnen het Meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer te bestemmen voor kleine verkeersmaatregelen 2011.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

The image shows two handwritten signatures in black ink. The signature on the left is for the burgemeester, dr. J.P. (Peter) Rehwinkel, and the signature on the right is for the secretaris, drs. M.A. (Maarten) Ruys. The signatures are fluid and cursive, with some loops and flourishes.

Verantwoording

In het weekend van 18 en 19 september 2010 is in samenwerking met de Gemeente Groningen en het OV bureau Groningen Drenthe de actie Gratis Busweekend 2010 gehouden. Het gehele weekend kon gratis gebruik gemaakt worden van het openbaar vervoer in de gemeente Groningen en lijn 22 richting Haren.

Het Gratis Busweekend 2010 staat in het teken van de Europese mobiliteitsweek waar gemeente Groningen aan mee doet.

Op zaterdag en zondag zijn 899 reizigers op het busstation Groningen geënquêteerd. De enquêtes zijn afgenomen door uitzendkrachten van Randstad. Op beide dagen hebben 4 uitzendkrachten gewerkt van 11:00 tot 19:00 uur.

De locatie busstation Groningen CS is gekozen omdat hier veel reizigers op af komen (in- en overstap). Tussen 11:00 en 19:00 uur zijn de enquêtes afgenomen omdat op dit tijdstip de meeste reizigers zijn.

**ENQUETE BUSSTATION
18 EN 19 SEPTEMBER 2010**

Uitgewerkte enquêtes

Vraag 1	Geslacht	Man	379	42%
	Vrouw	520	58%	
	Totaal	899	100%	
Vraag 2	Leeftijdscategorie			
	0 - 12	7	1%	
	13 - 18	219	24%	
	19 - 30	361	40%	
	31 - 50	142	16%	
	51 - 64	90	10%	
	65 - 80	68	8%	
	> 80	12	1%	
	Totaal	899	100%	
Vraag 3	Bent u bekend met dat Groningen de Duurzaamste Stad wil zijn?			
	Ja	300	33%	
	Nee, maar ken Duurzaamste stad wel	395	44%	
	Nee, ik weet ook niet wat Duurzaamste Stad inhoudt	203	23%	
	Totaal	898	100%	
Vraag 4	Bent u bekend met het gratis busvervoer dit weekend?			
	Ja	471	52%	
	Nee	428	48%	
	Totaal	899	100%	
Vraag 5	Hoe wist u van deze actie af?			
	Website gemeente Groningen	7	1%	
	Website OV-bureau Groningen Drenthe	14	3%	
	Advertentie in de gezinsbode	65	14%	
	Posters in de bussen	53	11%	
	Anders, namelijk	332	70%	
	Totaal	471	100%	

Conclusies

- ↗ 899 hebben de enquête ingevuld
- ↗ 58% is vrouw en 42% is man
- ↗ De grootste groep reizigers zijn tussen de 19 en 30 jaar (40%) gevolgd door 13-18 (24%) en 31-50 (16%)
- ↗ 52% van de ondervraagden is bekend met het Gratis busweekend en 48% niet
- ↗ 44% is bekend met het begrip Duurzaamste stad maar weet niet dat de stad Groningen dat wil en 23% weet dat Groningen de Duurzaamste stad wil zijn
- ↗ 14% van wie Gratis busweekend bekend is weet dit van de advertentie uit de Gezinsbode, 11% van de posters in de bussen en 70% geeft een andere reden.
- ↗ 87% zou de reis ook gemaakt hebben als er geen gratis openbaar vervoer zou zijn
- ↗ 24% van de ondervraagden wie bekend zijn met Gratis busweekend geeft aan vaker gebruik te maken van de bus, de rest niet

Vraag 5 Anders:

BUSCHAUFFEUR	65	20%
VRIEND	35	11%
KRANT	33	10%
INTERNET	27	8%
DAGBLAD VAN HET NOORDEN	19	6%
VIA VIA	19	6%
MIJN MOEDER	17	5%
VRIENDIN	16	5%
BUS	11	3%
FAMILIE	11	3%
TV	11	3%
Rest	68	20%
Totaal	332	100%

Vraag 6 Had u deze busreis ook gemaakt als er geen gratis busvervoer zou zijn geweest?

Ja	409	87%
Nee	62	13%
Totaal	471	100%

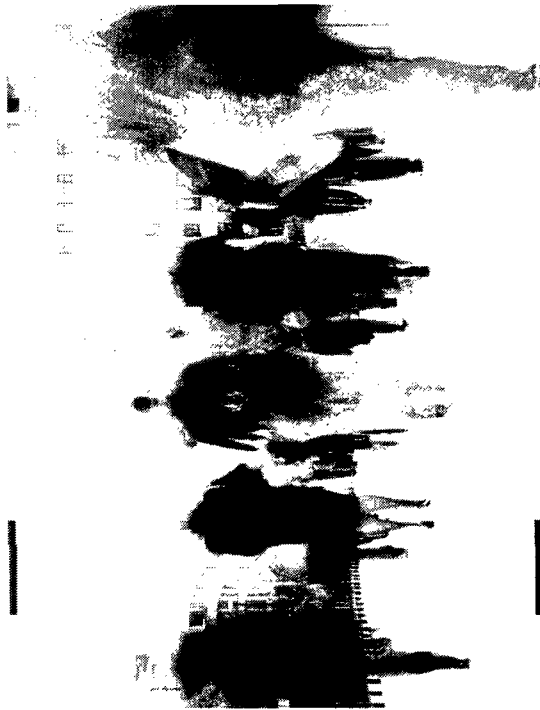
Vraag 7 Bent u n.a.v. de actie gratis busweekend van plan vaker met de bus te gaan reizen?

Ja	110	24%
Nee	358	76%
Totaal	468	100%

Vraag 8 Voor welke gelegenheden zal u van de bus gebruik maken?

Winkelen	29	26%
Familie/vrienden bezoeken	26	23%
School/studie	26	23%
Werk	10	9%
Recreatie	20	18%
Totaal	111	100%

BASIS VOOR BLEED

Gratis met de bus

*Evaluatie gratis busvervoer in Groningen
op 18 en 19 september 2010*

Onderzoek & Statistiek Groningen is onderdeel van de dienst SOZAME van de Gemeente Groningen

Gratis met de bus

*Evaluatie gratis busvervoer in Groningen
op 18 en 19 september 2010*

Erik van der Werff

Mayan van Teerns

Onderzoek en Statistiek Groningen, oktober 2010

Onderzoek en Statistiek Groningen heeft als kernactiviteiten instrumentontwikkeling voor en uitvoering van beleidsgericht onderzoek, het toegankelijk maken van grote hoeveelheden data uit verschillende bronnen, gegevensanalyse, projectevaluatie en dienstverlening bij overheidsmarketing.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Resultaten	7
2.1	Bekendheid van het gratis busvervoer	7
2.2	Geen gebruik gemaakt van het gratis busvervoer	8
2.3	Bekend geraakt met het gratis busvervoer	8
2.4	Algeheel oordeel	9
3	Suggesties respondenten en conclusie	11
3.1	Suggesties voor duurzaam vervoer	11
3.2	Conclusie	12

1 Inleiding

In 2009 hield de gemeente in het kader van de jaarlijkse 'Week van de Vooruitgang' het themaweekend 'Uit de auto'. In dit weekend waren er bijzondere acties en evenementen in het kader van duurzaam vervoer. Een onderdeel van dit weekend bestond uit de mogelijkheid om het gehele weekend gratis binnen de stad met de bus te reizen. In 2010 heeft de gemeente besloten weer een weekend te organiseren waarin men binnen de stad gratis met de bus kan reizen. Dit vond plaats in het weekend van 18 en 19 oktober 2010.

Onderzoek en Statistiek Croningen heeft in opdracht van de afdeling Verkeer en vervoer van de dienst RO/EZ de leden van haar stadspanel enkele vragen voorgelegd over het gratis busvervoer in dit weekend. Dit gebeurde in een vragenlijst gecombineerd met enkele andere vragen over duurzame ontwikkelingen. In totaal hebben 1875 leden van het stadspanel de moeite genomen de online enquête in te vullen. In deze rapportage geven we in het kort de resultaten van deze enquête weer.

2 Resultaten

In dit hoofdstuk geven we kort de resultaten weer van de enquête over het gratis busvervoer in het weekend van 18 en 19 september 2010. Van de respondenten is 53 procent man en 47 procent vrouw. De leeftijd van de respondenten is evenredig verdeeld over de verschillende leeftijdscategorieën.

2.1 Bekendheid van het gratis busvervoer

Er is de respondenten als eerste gevraagd of zij er bekend mee zijn dat Groningen een duurzame stad wil zijn. Driekwart van de respondenten geeft aan dat dit bij hun bekend is, waar een kwart aangeeft dit niet te weten. Op de vraag of het bij hun bekend was dat er in het weekend van 18 en 19 september gratis openbaar vervoer was, antwoordt 57 procent positief. De overige respondenten waren hiervan niet op de hoogte. In vergelijking met 2009 is de bekendheid van het gratis busvervoer aanzienlijk hoger (tabel 1).

	2009	2010
Bekend met de wens van de stad om duurzaam te zijn	75 %	75 %
Bekend met het weekend gratis busvervoer	37 %	57 %
Heeft gratis met de bus gereisd	13 %	12 %
Was ook met de bus gegaan als het niet gratis was geweest	75 %	75 %
Is door het gratis busweekend van plan vaker met de bus te gaan	-	28 %

We hebben de respondenten ook gevraagd of zij in het weekend van 18 en 19 september zelf van de bus gebruik hebben gemaakt en of zij dit ook hadden gedaan als de bus niet gratis was geweest. Ondanks de grotere bekendheid van het gratis busvervoer, is er door de respondenten niet meer gebruik van gemaakt dan in 2009. Driekwart geeft bovendien aan ook met de bus te zijn gegaan als het niet gratis was geweest. Wel is 28 procent naar aanleiding van het weekendend gratis busvervoer van plan vaker met de bus te gaan.

Van de respondenten die aangeven vaker met de bus te gaan (30 in totaal), geeft de helft aan dit vaker te gaan doen voor winkelen. Vijf geven aan dit vaker te gaan gebruiken voor bezoek aan familie en vrienden en ook vijf noemen recreatie. De overige vijf willen de bus vaker gaan gebruiken voor reizen naar studie of werk.

2.2 Geen gebruik gemaakt van het gratis busvervoer

We hebben de respondenten die niet gebruik hebben gemaakt van het gratis busvervoer gevraagd waarom zij dit niet gedaan hebben. In tabel 2 staan de resultaten. Als voornaamste reden wordt gegeven dat de mensen dat weekend andere bezigheden hadden (44%). Ook geen interesse (15%) en het niet in de stad zijn tijdens dat weekend (16%) worden door een aanzienlijk deel van de respondenten genoemd als reden.

	15 %
geen interesse	15 %
geen tijd	4 %
ik heb er niet meer aan gedacht	5 %
ik wil het niet op tijd	1 %
ik was niet in de stad	16 %
ik had andere bezigheden	44 %
andere reden	14 %

2.3 Bekend geraakt met het gratis busvervoer

We hebben de leden van het stadspanel verder de vraag voorgelegd hoe zij bekend zijn geraakt met het gratis busweekend van 18 en 19 september. In tabel 3 staan de antwoorden van de respondenten op deze vraag weergegeven.

De voornaamste manier hoe de leden van het stadspanel te horen hebben gekregen van het gratis busweekend is door de advertentie in de Gezinsbode (33%). Daarnaast zijn ook aankondigingen via de televisie (10%) en posters in de bus (8%) ook een wat hoger percentage respondenten opgevallen.

Tabel 3. Hoe bekend geraakt met het gratis-busweekend

advertentie in de Gezinsboter	53 %
poster in de bus	8 %
poster in de stad	4 %
webzite van de gemeente Groningen	2 %
webzite ov-bureau Groningen-Drenthe	1 %
internet/zoeke-machine	1 %
flyer	3 %
opspordek in de stad	1 %
via vrienden of kennissen	5 %
Via de televisie, TV Noord of OogTV	10 %
ik liep er toevallig tegen aan	4 %
anders	3 %

2.4 Algeheel oordeel

Als laatste hebben we het stadspanel gevraagd een algeheel oordeel te geven over het initiatief van de gemeente om via acties als het gratis busvervoer aandacht te vragen voor duurzame mobiliteit. In tabel 4 staat het oordeel van de respondenten weergegeven. Meer dan de helft vindt het goed en nog eens 32 procent vindt het zeer goed dat dit gebeurt. Slechts 3 procent vindt het geen goede zaak dat de gemeente hier op deze manier aandacht aan besteedt.

Tabel 4. Mening over het aandacht geven aan duurzame mobiliteit

zeer goed	32 %
goed	59 %
neutraal	12 %
slecht	2 %
zeer slecht	1 %

3.2 Conclusie

De bekendheid met het weekend waarin gratis met de bus kon worden gereisd was beduidend groter dan in 2009. Het aantal mensen dat tijdens het weekend met de bus heeft gereisd (12%) is echter niet noemenswaardig anders dan in 2009. Wel geeft een kwart van de respondenten aan naar aanleiding van dit weekend in de toekomst vaker met de bus te zullen gaan.

De meeste mensen zijn op de hoogte gebracht van het gratis-busweekend door de advertentie in de Gezinsbode. Helaas is er een substantiële groep die in het weekend geen gebruik heeft gemaakt van de bus, met name omdat zij andere bezigheden hadden. Wel zijn de respondenten positief over de aandacht die de gemeente geeft aan duurzaam vervoer. Als voornaamste suggestie voor duurzaam vervoer noemen de respondenten goedkoper of zelfs gratis openbaar vervoer. Ook meer ruimte voor het stallen van fietsen en betere doorstroming voor fietsers worden vaak genoemd.

3 Suggesties respondenten en conclusie

In dit hoofdstuk vatten wij de antwoorden van de respondenten samen op een tweetal open vragen naar algemene opmerkingen over het onderwerp en naar ideeën om duurzaam vervoer in de stad te stimuleren.

3.1 Suggesties voor duurzaam vervoer

De eerste open vraag betraf suggesties van de respondenten om duurzame mobiliteit te bevorderen. Dat er ook respondenten zijn die niets hebben met duurzame mobiliteit blijkt wel uit het volgende citaat:

"Kappen met al die onzin die handenvol belastinggeld kost. Ik wil asfalt, gratis parkeren overal en doorstroming. In plaats van fietspaden, blauw betalen aan parkeren en files."

Veel mensen noemen goedkoper openbaar vervoer. Meer dan honderd respondenten spreken zelfs over volledig gratis openbaar vervoer. Daarnaast pleiten veel mensen voor het terugbrengen van de prijs van het eurokaartje, naar de oude prijs van één euro.

Ook hebben veel respondenten suggesties voor het faciliteren van het fietsvervoer. Met name betere stallingen voor fietsen in de binnenstad worden genoemd, maar ook de doostroom kan volgens veel respondenten worden verbeterd. Zij zien in de fiets de oplossing om van Groningen een duurzame stad te maken.

Een ander onderwerp dat vaak voorkomt in de antwoorden is de tram. Er is een groep respondenten die nadrukkelijk aangeeft tegenstander te zijn van de tram en dit geen goed idee te vinden. Daarentegen is er ook een aantal mensen dat aangeeft in de tram juist de oplossing voor duurzaam vervoer te zien.

De P+R-gelegenheden komen ook af en toe voor. In een aantal gevallen spreekt men van leenfietsen bij de P+R of frequenter openbaar vervoer van en naar de P+R.

BASIS VOOR BEELD

BEZOAFADES
Eendrachtshede ZZ 2
9726 CW Groningen

POSTADRES
Postbus 1125
9700 BC Groningen

T (050) 367 56 30
F (050) 367 56 33
E info@os.groningen.nl
I www.os-groningen.nl